

(213)

(Numb. 329.)

PHILOSOPHICAL TRANSACTIONS.

For the Months of January, February, and March, 1711.

D E

MENSURA SORTIS,
S E U; D E

Probabilitate Eventuum in
Ludis a Casu Fortuito
Pendentibus.

Autore Abr. De Moivre, R. S. S.

Nobilissimo Viro

Francisco Robartes,

Mathematicarum Scientiarum Fautori summo.

HORTATU tuo, Vir Nobilissime, Problemata quædam ad Aleam spectantia solvi, principiaque exposui quibus eorum solutio innitatur; nunc autem ea Regalis Societatis iussu in lucem emitto. Hugenius, primus quod sciam regulas tradidit ad istius generis Problematum Solutionem, quas nuperrimus auctor Gallus variis exemplis pulchre illustravit; sed non videntur viri clarissimi ea simplicitate ac generalitate usi fuisse quam natura rei postulabat: etenim dum plures quantitates incognitas usurpant, ut varias Collusorum conditiones representent, calculum suum nimis perplexum reddunt; dumque Collusorum dexteritatem semper & qualem ponunt, doctrinam hanc ludorum intra limites nimis artos continent. Methodus qua patissimum utor, est Doctrina Combinationum, qua probe intellecta, facilis se prodis Soluto plurium Problematum aliqui difficultorum; verum huic methodo non ita memet adstrinxii, quin aliquando Series infinitas etiam adhibuerim, presertim ubi prioritas laudandi consideranda venit. Series autem ista vel sponte abrumpuntur, vel sumuntur exacte, vel ad verum convergunt. Problematæ triæ quæ tu, Vir Clarissime, mihi salvenda proposuisti, non sine magna voluptate confeci; & si quid laudis, ex his rebus mibi sit accessurum, eorum Solutioni, credo, præcipue debebitur. Si tibi licet, per tempus quod in Republica emolumen tum utiliter impendis, ea prosequi que tibi animi oblectandi gratia tentata sunt & felici admodum successu comperta, nihil ad perfectionem hujus doctrinæ desideraretur; simulque pateret quam singulari ingenii curvire enineas, quæunque hujusmodi contemplationes cum severioribus & majoris momenti studiis minime sint incongrua.

Vir Honoratissime,

Tui Observantissimus,

Prob. 16, 17, 18.

atque Obsequentissimus,

Abr. De Moivre.

 I p sit numerus casuum quibus eventus aliquis contingere possit, & q numerus casuum quibus possit non-contingere ; tam contingentia quam non-contingentia eventus suum habent probabilitatis gradum : Quod si casus omnes quibus eventus contingere vel non-contingere potest, sint æque faciles ; probabilitas contingentiae, erit ad probabilitatem non-contingentiæ ut p ad q.

Si A & B, collusores duo ita de eventibus certent, ut si casus p contingant, A vicerit ; sin casus q contingant, B vicerit, atq; fit α summa deposita, fors seu expectatio ipsius A erit $\frac{pa}{p+q}$, fors vero seu expectatio ipsius B erit $\frac{qa}{p+q}$, adeoque si A vel B expectationes suas vendant, æquum est ut pro illis recipiant $\frac{pa}{p+q}$ & $\frac{qa}{p+q}$ respective.

Si præmium aliquod α proponatur viatori concedendum, ita ut si casus p contigerint, præmium concedatur ipsi A, sin vero casus q contigerint, præmium ipsi B concedatur, atque A & B hoc paëtum ineant, ut ante eventum, præmium dividatur pro ratione sortium, A debet sumere partem $\frac{pa}{p+q}$, B vero partem $\frac{qa}{p+q}$.

Si eventus duo nullo modo ex se invicem pendeant, ita ut p sit numerus casuum quibus eventus primus contingere possit, & q numerus casuum quibus possit non-contingere ; & fit r numerus casuum quibus eventus secundus contingere possit, & s numerus casuum quibus possit non-contingere : Multiplicetur $p + q$ per $r + s$, & Productum Multiplicationis, viz. $pr + qr + ps + qs$ erit numerus casuum omnium quibus contingentia & non-contingentia eventuum inter se variari possunt.

Ergo si A & B inter se ita de his eventibus certent, ut A contendat fore ut uterque contingat, ratio sortium erit ut pr ad $qr + ps + qs$.

Sed si A contendat fore ut alteruter contingat, ratio fortium erit ut $pr + qr + ps$ ad qs .

Si vero A contendat fore ut eventus primus contingat, secundus autem non contingat, ratio fortium erit ut ps ad $pr + qr$
~~+ ps~~.

Et eodem argumentandi modo, si tres vel plures sint eventus de quibus, A & B certent, ratio fortium invenietur Multiplicatione sola.

Si eventus omnes habeant datum numerum casuum quibus contingere possint, & datum itidem numerum casuum quibus possint non-contingere, & sit a numerus casuum quibus eventus aliquis possit contingere, & b numerus casuum omnium quibus possit non-contingere, & sit n numerus eventuum omnium; elevetur $a + b$ ad potestatem n .

Et si A cum B certet ea conditione ut si eventus unus vel plures contigerint, ipse A vicerit; sin nullus, tum B vicerit; ratio fortium erit ut $a + b^n - b^n$ ad b^n ; etenim terminus unicus in quo a non reperitur est b^n .

Si A cum B certet ea conditione, ut si eventus duo vel plures contigerint, A vicerit; sin nullus vel unus, tum B vicerit; ratio fortium erit ut $a + b^n - b^n - nab^{n-1}$, ad $b^n + nab^{n-1}$: Etenim termini duo in quibus aa non reperitur, sunt b^n & nab^{n-1} ; & sic deinceps de ceteris.

P R O B . I.

A & B una tessera ludunt, ea conditione, ut si A bis vel pluries, octo jacctibus tesserae monada jecerit, ipse A vincat; sin semel tantum, vel non omnino, B vincat; quænam erit ratio fortium?

S O L U T I O

Quoniam est casus unicus quo monas contingere potest, & quinque casus quibus potest non-contingere, fiat $a = 1$, & $b = 5$.
 Rursus

Rursus quoniam sunt octo jaectus tesseræ, fiat $n = 8$, & erit
 $a + b^n = b^n - nb^{n-1}$ ad $b^n + nb^{n-1}$ ut 663991 ad 1015625.
 hoc est, ut 2 ad 3 circiter.

P R O B. II.

A & B singulis globis ea conditione certant, ut qui globum proprius ad metum miserit, unum ludum vincat; jam post ludos aliquot peractos, ipsi A defunt ludi 4 quo minus victor abeat, ipsi vero B, 6: at ea est ipsius A in mittendis globis dexteritas, ut fors illius foret ad sortem ipsius B ut 3 ad 2, si de unico ludo contendarent; quanam est ratio sortium in casu proposito?

SOLUTIO

Quoniam ipsi A defunt 4 ludi quominus victor abeat, ipsi vero B 6, sequitur fore ut certamen futuris concludatur ludis ad plurimum 9, videlicet summa deficientium ludorum minus unitate, ergo elevetur $a + b$ ad potestatem nonam, hæc erit, $a^9 + 9a^8b$ + $36a^7bb + 84a^6b^3 + 126a^5b^4 + 126a^4b^5 + 84a^3b^6 + 36aab^7$ + $9ab^8 + b^9$. Et sumantur pro A termini omnes in quibus a habet 4 vel plures dimensiones, & pro B termini omnes in quibus B habet 6 vel plures dimensiones, ergo ratio sortium erit ut $a^9 + 9a^8b + 36a^7bb + 84a^6b^3 + 126a^5b^4 + 126a^4b^5$ ad $84a^3b^6 + 36aab^7 + 9ab^8 + b^9$. Exponatur a per 3, & b per 2, & habebitur ratio sortium in numeris, videlicet 1759077 ad 194048.

Et generaliter, posito quod p & q sint numeri deficientium ludorum respective, elevetur $a + b$ ad potestatem $p + q - 1$, & sumantur pro A & B respective tot termini quot ipsis defunt ludi reciproce, hoc est, pro A sumantur tot termini quot sunt unitates in q , pro B vero tot termini quot sunt unitates in p .

P R O B.

P R O B . III.

Si A & B singulis globis ludant, & ea sit ipsius A in mittendis globis dexteritas, ut possit ipsi B duos ludos ex tribus largiri; queritur quænam foret ratio sortium si de ludo uno contendenter.

S O L U T I O .

Sint sortes quæsitæ ut z ad 1, & elevetur $z + 1$ ad Cubum; hic erit, $z^3 + 3zz + 3z + 1$. Jam cum A possit duos ludos ex tribus ipsi B largiri, A in se id suscipere poterit, ut tres ludos continuos vincat, adeoque sortes hoc in casu erunt ut z^3 ad $3zz + 3z + 1$. Ergo $z^3 = 3zz + 3z + 1$. Sive $2z^3 = z^3 + 3zz + 3z + 1$. Ergo $z\sqrt[3]{2} = z + 1$, adeoque $z = \frac{1}{\sqrt[3]{2} - 1}$: Igitur sortes quæsitæ erunt $\frac{1}{\sqrt[3]{2} - 1}$ & 1 respective.

Et generaliter, si ea sit ipsius A dexteritas, ut possit æquali forte in se suscipere ut n vices continuas vincat, A poterit deponere $\frac{1}{\sqrt[n]{2} - 1}$ contra 1, fore ut semel vincat.

P R O B . IV.

Si A possit aqua sorte unum ex tribus ludis ipsi B largiri, queritur ratio sortium ipsorum A & B cum de ludo unico contendunt, hoc est requiritur ratio dexteritatum.

S O L U T I O

Sit ratio dexteritatum ut z ad 1. Si autem A unum ludum ex tribus ipsi B largiatur, ergo suscipit A se ter victum, priuilegiam B bis vicerit; elevetur itaque $z + 1$ ad potestatem quartam,

quartam, videlicet, $z^4 + 4z^3 + 6zz + 4z + 1$, ergo ratio fortia erit ut $z^4 + 4z^3$ ad $6zz + 4z + 1$; Ergo cum aqua forte contendat, fiat $z^4 + 4z^3 = 6zz + 4z + 1$; Qua aquatione soluta, obtinebitur $z = 1.6$ prope. Ergo ratio dexteritatum erit circiter ut 8 ad 5.

P R O B . V.

Invenire quotenis tentaminibus futurum sit probabile eventus ut aliquis contingat, posito quid sint casus a quibus primo tentamine contingere possit, & casus b quibus possit non-contingere, ita ut si A & B de eventu contendant, possint A & B aquae forte eventum affirmare & negare.

S O L U T I O .

Sit x numerus tentaminum quibus eventus aliquis possit aquali expectatione contingere vel non-contingere, ergo per jam demonstrata erit $\overline{a+b}^x - b^x = b^x$, sive $\overline{a+b}^x = 2b^x$, ergo $x = \frac{\text{Log. } 2}{\text{Log. } \overline{a+b} - \text{Log. } b}$.

Insuper resumatur aquatio $\overline{a+b}^x = 2b^x$, & fit $a:b :: 1:q$, & aquatio migrat in istam, $\overline{1+\frac{1}{q}}^x = 2$. Elevetur $1 + \frac{1}{q}$ ad potestatem x , ope Theorematis Neutonianii, & fiet $1 + \frac{x}{q} + \frac{x}{1} \times \frac{x-1}{2q} + \frac{x}{1} \times \frac{x-1}{2} \times \frac{x-2}{3q^2} &c. = 2$. In hac aquatione si fit $q = 1$, erit $x = 1$; si q sit infinita, erit x infinita. Sit x infinita, ergo aquatio superior fiet, $1 + \frac{x}{q} + \frac{xx}{2qq} + \frac{x^3}{6q^3} &c. = 2$. Iterum fit $\frac{x}{q} = z$, & erit $1 + z + \frac{1}{2}zz + \frac{1}{6}z^3 &c. = 2$. Sed $1 + z + \frac{1}{2}zz + \frac{1}{6}z^3 &c.$ est numerus cuius Logarithmus Hyperbolicus est z , ergo $z = \text{Log. } 2$. Sed Logarithmus Hyperbolicus ipsius 2 est .7 proxime, ergo $z = .7$ proxime.

Igitur ubi q est 1, erit $x = 1q$; & ubi q est infinita, erit $x = .7q$ proxime.

Jam ergo definitivimus limitas arctissimos intra quos ratio x ad q conficit, eterim ratio illa orditur ab aequalitate, & cum ad infinitum est proiecta, definit tandem in ratione $.7$ ad 10 proxime.

E X E M P. I.

Inveniendum sit quotenis ja^ctibus A suscipere in se possit, ut duas monadas duabus tesseris jaciat.

S O L U T I O.

Quoniam A habet casum unicum quo duas monadas jacere possit, & 35 quibus illas non jaciat, erit $q=35$; Multiplicetur igitur 35 per .7, & productum 24.5 indicabit numerum ja^ctuum quæsumum fore inter 24 & 25.

E X E M P. II.

Inveniendum sit quotenis ja^ctibus A suscipere in se possit, ut tres monadas tribus tesseris jaciat.

S O L U T I O.

Quoniam A habet casum unicum quo monadas tres, tribus tesseris jacere possit, & casus 215 quibus illas non jaciat; Multiplicetur 215 per .7, & productum 150.5 indicabit numerum ja^ctuum quæsumum fore inter 150 & 151.

L E M M A.

*Invenire numerum casuum quibus datus punctorum numerus dato tesserali numero, jac*i* possit.*

S O L U T I O.

Sit $p+1$ datus punctorum numerus, n numerus tesseralium, f numerus facierum in tesseris: fiat $p-f=q$, $q-f=r$, $r-f$

(221)

$s-f=s$, $s-f=t$, &c. Numerus casuum quæfitus erit,

$$\begin{aligned}
 & + \frac{p}{1} \times \frac{p-1}{2} \times \frac{p-2}{3} \text{ &c.} \\
 & - \frac{q}{1} \times \frac{q-1}{2} \times \frac{q-2}{3} \text{ &c.} \times \frac{n}{1} \cdot \\
 & + \frac{r}{1} \times \frac{r-1}{2} \times \frac{r-2}{3} \text{ &c.} \times \frac{n}{1} \times \frac{n-1}{2} \cdot \\
 & - \frac{s}{1} \times \frac{s-1}{2} \times \frac{s-2}{3} \text{ &c.} \times \frac{n}{1} \times \frac{n-1}{2} \times \frac{n-2}{3} \cdot \\
 & \text{ &c.}
 \end{aligned}$$

Quam seriem continuari oportebit, donec aliqui factorum fiant vel æquales nihilo, vel negativi.

N. B. Tot factores singulorum productorum, $\frac{q}{1} \times \frac{p-1}{2} \times \frac{p-2}{3}$ &c. $\frac{r}{1} \times \frac{r-1}{2} \times \frac{r-2}{3}$ &c. $\frac{s}{1} \times \frac{s-1}{2} \times \frac{s-2}{3}$ &c. sumendi sunt, quot sunt unitates in $n-1$.

P R A X I S

Requiratur, v. g. numerus casuum, quibus 16 puncta 4 tesseris jaci possint.

$$\begin{aligned}
 & + \frac{15}{1} \times \frac{14}{2} \times \frac{13}{3} = + 455 \\
 & - \frac{9}{1} \times \frac{8}{2} \times \frac{7}{3} \times \frac{4}{1} = - 336 \\
 & + \frac{3}{1} \times \frac{2}{2} \times \frac{1}{3} \times \frac{4}{1} \times \frac{3}{2} = + 6
 \end{aligned}$$

Jam $455 - 336 + 6 = 125$. Ergo 125 est numerus casuum quæfitus.

Requiratur numerus casuum quibus 15 puncta 6 tesseris jaci possint:

$$\begin{aligned}
 & + \frac{14}{1} \times \frac{13}{2} \times \frac{12}{3} \times \frac{11}{4} \times \frac{10}{5} = + 2002 \\
 & - \frac{8}{1} \times \frac{7}{2} \times \frac{6}{3} \times \frac{5}{4} \times \frac{4}{5} \times \frac{6}{1} = - 336
 \end{aligned}$$

Jam $2002 - 336 = 1666$ numerus casuum quæfitus.

Requi-

(222)

Requiratur numerus casuum quibus 27 puncta 6 tesseris jaci possint.

$$\begin{array}{lcl}
 + \frac{26}{1} \times \frac{25}{2} \times \frac{24}{3} \times \frac{23}{4} \times \frac{22}{5} & = + 65780 \\
 - \frac{20}{1} \times \frac{19}{2} \times \frac{18}{3} \times \frac{17}{4} \times \frac{16}{5} \times \frac{6}{1} & = - 93024 \\
 + \frac{14}{1} \times \frac{13}{2} \times \frac{12}{3} \times \frac{11}{4} \times \frac{10}{5} \times \frac{6}{1} \times \frac{5}{2} & = + 30030 \\
 - \frac{8}{1} \times \frac{7}{2} \times \frac{6}{3} \times \frac{5}{4} \times \frac{4}{5} \times \frac{6}{1} \times \frac{5}{2} \times \frac{4}{3} & = - 1120
 \end{array}$$

Jam $65780 - 93024 + 30030 - 1120 = 1666$ numerus casuum quæfitus.

C O R O L L A R I U M.

Puncta omnia æqualiter ab extremis distantia habent eundem numerum casuum quibus producantur, adeoque si numerus punctorum datus vicinior sit majori extremo quam minori, subtrahatur numerus iste ex summa extremorum, & inveniatur numerus casuum quibus residuus numerus producatur, & fiet operatio brevior.

E X E M P . III.

Invenire quotenis jactibus A suscipere in se possit ut 15 puncta 6 tesseris jaciat:

S O L U T I O.

Quoniam 4 habet casus 1666 quibus jacere possit 15 puncta, & 44990 quibus illa non jaciat, dividatur 44990 per 1666, & quotus 27 erit = q. Ergo multiplicetur 27 per 7, & productum multiplicationis 189 indicabit numerum jactuum quæfatum esse 19 fere.

P R O B.

P R O B . VI.

Invenire quotenis tentaminibus futurum sit probabile, ut even-
tus aliquis bis contingat, posito quod sint casus a quibus prima
tentamine contingere possit, & casus b quibus possit non-con-
tingere ; ita ut si A & B de eventu contendant, possint A &
B aequa sorte eventum affirmare & negare.

S O L U T I O

Sit x numerus tentaminum, ergo per jam demonstrata patebit
fore $\overline{a+b}^x = 2b^x + 2axb^{x-1}$. Sive faciendo $a:b :: 1:q$,
 $\overline{1+\frac{1}{q}}^x = 2 + \frac{2x}{q}$. 1°. Sit $q = 1$, & erit $x = 3$. 2°. Sit
 q infinita, & erit x infinita : Pone x infinitam, & $\frac{x}{q} = z$, & erit
 $1+z+\frac{1}{2}z^2+\frac{1}{3}z^3$, &c. $= 2+2z$, adeoque $z = \text{Log. } 2.$
 $+ \text{Log. } \overline{1+z}$; jam si $\text{Log. } 2.$ vocetur y , æquatio ista in hanc
Fluxionalem transformabitur $\frac{zz}{1+z} = y$. Si autem valor ipsius z
investigetur per Potestates ipsius y , invenietur $z = 1.678$ proxi-
me, ergo x semper confiniet intra limites $3q$ & $1.678q$; sed x
citissime converget ad $1.678q$, adeoque si q ad 1 habuerit ratio-
nem non adeo parvam, poterit assumi $x = 1.678q$. Si vero sit
aliqua suspicio ne x sit justo minor, substituatur ipsius valor in
æquatione $1+\frac{1}{q}^x = 2 + \frac{2x}{q}$, & notetur error, si quis sit
notatus dignus, tunc augeatur x aliquantulum, & substituatur
valor sic auctus pro x in prædicta æquatione, & notetur novus
error, & ope duorum errorum, valor ipsius x poterit satis
accurate corrigi.

(224)

E X E M P. I.

Inveniendum sit quotenis vicibus, A in se suscipere posse, ut tres monadas, tribus tesseris bis jaciat.

S O L U T I O.

Quoniam A casum habet unicum quo tres monadas jaciat, & 215 quibus illas non jaciat, erit $q = 215$: Ergo multiplicetur 215 per 1.678, & productum multiplicationis 360.7 indicabit numerum jactuum quæsumum, fore inter 360 & 361.

E X E M P. II.

Inveniendum sit quotenis vicibus, A in se suscipere posse ut 15 puncta, 6 tesseris bis jaciat.

S O L U T I O.

Quoniam A habet casus 1666 quibus jacere possit 15 puncta, & 44990 quibus illa non jaciat; dividatur 44990 per 1666, & quotus 27 erit $= q$: Ergo multiplicetur 27 per 1.678, & productum multiplicationis 45.3, indicabit numerum jactuum quæsumum, fore inter 45 & 46.

P R O B. VII.

Invenire quotenis tentaminibus faturum sit probabile, ut eventus aliquis, ter, quater, quinques, &c. contingat, posito quod sint casus a quibus primo tentamine contingere possit, & casus b quibus possit non-contingere.

S O L U T I O.

Sit x numerus tentaminum quæsus; & ex jam demonstratis si de tripli eventu contendatur, facto $a : b :: 1 : q$, erit

$\frac{1}{1 + \frac{1}{q}}^x = 2 \times 1 + \frac{x}{q} + \frac{x}{1} \times \frac{x-1}{2q^2}$. Si de quadruplici,

$\frac{1}{1 + \frac{1}{q}}^x = 2 \times 1 + \frac{x}{q} + \frac{x}{1} \times \frac{x-1}{2q^2} + \frac{x}{1} \times \frac{x-1}{2} \times \frac{x-2}{3q^3}$. Et continuatio istarum æquationum est manifesta. Jam in priori æquatione, si sit $q = 1$, erit $x = 5q$; si vero q sit infinita, vel ad unitatem habuerit rationem satis magnam, æquatio prædicta, ponendo $\frac{x}{q} = z$, migrabit in istam $z = \text{Log. } 2 + \text{Log. } 1 + z + \frac{1}{2}z^2$, vel in istam Fluxionalem posito $\text{Log. } 2 = y$, $\frac{\frac{1}{2}z^2 \dot{z}}{1+z+\frac{1}{2}zz} = \dot{y}$; ubi reperietur $z = 2.675$ proxime; ergo x semper consistet intra $5q$ & $2.675q$.

In æquatione posteriori, si q sit = 1, erit $x = 7q$; si vero x sit infinita, vel ad unitatem habuerit rationem satis magnam, erit $z = \text{Log. } 2 + \text{Log. } 1 + z + \frac{1}{2}z^2 + \frac{1}{3}z^3$, vel $\frac{\frac{1}{2}z^3 \dot{z}}{1+z+\frac{1}{2}zz+\frac{1}{3}z^2} = \dot{y}$, ubi reperietur $z = 3.6719q$ proxime; & par est ratio omnium sequentium, & limites semper approximant ad rationem numeri binarii ad unitatem.

T A B E L L A L I M I T U M.

Si de eventu simplici contendatur, numerus tentaminum erit intra

Si de duplice, intra	1q & 0.693q
Si de triplice, intra	3q & 1.678q
Si de quadruplici, intra	5q & 2.675q
Si de quintuplici, intra	7q & 3.6719q
Si de sextuplici, intra	9q & 4.67q.

Si de pluribus, quorum numerus fit n , contendatur; modo n & q ad unitatem habuerint rationem satis magnam, conjectura de numero tentaminum non multum a vero aberrans facile fieri, ponendo numerum tentaminum = $\frac{2^n - 1}{2}q$. Etenim x cito converget ad limitem minorem.

P R O B . VIII.

Tres collusores A, B, C, singulis globis certant, ea conditione ut qui primus datum ludorum numerum vicerit depositum lucretur; jam post ludos aliquot peractos, defunt ipsi A, 1; ipsi B, 2; ipsi C, 3 ludi; rationes vero dexteritatum sunt ut a, b, c respective, queritur ratio expectationum.

S O L U T I O

Elevetur $a + b + c$ ad potestatem quartam (etenim 4 ad plurimum ludis certamen necessario concludetur) hæc erit, $a^4 + 4a^3b + 6aabb + 4ab^3 + b^4 + 4a^3c + 12aabc + 6aac$ $+ 12abcc + 6bcc + 4ac^3 + c^4$.

Termini $a^4 + 4a^3b + 12aabc + 4a^3c + 12abcc$, ubi a ad dimensionem æque altam ac est numerus ludorum ipsi A desideratus, vel altiorem ascendit; & ubi b & c ad pauciores dimensiones, quam sunt numeri ludorum ipsis B & C desiderati, ascendunt; componunt partem expectationis ipsius A. Eodem modo termini $b^4 + 4b^3c + 6bcc$ componunt partem expectationis ipsius B. Et termini $4bc^3 + c^4$ componunt partem expectationis ipsius C: Reliqui omnes termini sunt communes, & ita dividunt debent, ut partes illæ omnes quæ favent uni collusorum illi ipsi tribuantur.

Jam cum ipsi A desit 1 ludus, ipsi B 2, ipsi C 3, partes illæ omnes in quibus a dimensionem 1^{am} vel altiorem assedit fuerit, priusquam b 2^{am} & c 3^{am} assedit fuerint, ipsi A favent; & eadem est ratio partium quæ ipsis B & C favent, adeoque si terminus $6aabb$ in partes suas $aabb$, $abab$, $abba$, $baab$, $baba$, $bbaa$, sit divisus, partes 5 priores ipsi A sunt tribuenda pars unica posterior ipsi B; ergo jam $5aabb$ addi debet expectationi ipsius A, & $1aabb$ expectationi ipsius B. Si terminus $4ab^3$ in partes suas $abbb$, $babb$, $bbab$, $bbba$, sit divisus, pars prima & secunda favent ipsi A, pars tertia & quarta favent ipsi B, adeoque $2ab^3$ utriusque est tribuenda. Si terminus $12abcc$ in partes

partes suas sit divisus partes 8 ipsi A, partes vero 4 ipsi B sunt tribuendæ si terminus $4ac^3$ in partes suas sit divisus, partes 3 ipsi A sunt tribuendæ, pars vero unica ipsi C, adeoque expectationes totales. jam erunt

$$1^a. \ a^4 + 4a^3b + 5aabb + 2ab^3 + 12aabC + 4a^3c + 6aacc + 8abbc + 3ac^3.$$

$$2^a. \ b^4 + 4b^3c + 6bbcc + aabb + 2ab^3 + 4abbc.$$

$$3^a. \ 4bc^3 + ac^3 + c^4.$$

Sit n numerus deficientium ludorum, p numerus collusorum, rationes expectationum ut $a, b, c, d, \&c.$ elevetur $a + b + c + d, \&c.$ ad potestatem $n + 1 - p$, & eodem modo procedatur.

P R O B. IX.

A & B assumentes uterque 12 nummos, ludunt tribus tesseras, hac conditione, ut si 11 puncta jaciantur, A tradat unum nummum ipsi B, at si 14 puncta jaciantur, B tradat unum nummum ipsi A, & ut ille ludum victurus sit qui primus nummos habuerit omnes: Quæritur ratio sortis ipsius A ad sortem ipsius B.

S O L U T I O.

Sit p numerus nummorum quos uterque singulatim assumit, sint a & b numerus casuum quibus A & B respective nummum unum obtainere possunt, & ratio fortium erit ut a^p ad b^p ; hoc in casu est $p = 12, a = 27, b = 15$; sive cum sit $27 : 15 :: 9 : 5$, fiat $a = 9, b = 5$, adeoque ratio expectationum erit ut 9^{12} ad 5^{12} , sive ut 244140625 ad 282429536481 qualem Hugenius fore afferuit.

S O L U T I O G E N E R A L I O R.

Sit p numerus nummorum ipsius A, q vero numerus nummorum ipsius B; & A in se suscipiat ut prius nummos q , quam

H h

B num-

B nummos p lucretur, erunt sortes ut $a^q \times \overline{ab} - b^p$, ad $b^p \times \overline{a^q - b^q}$. Fingatur enim A nummos habere E, F, G, H, &c. quorum numerus p ; & B nummos habere I, K, L, &c. quorum numerus q ; fingatur insuper, valorem cuiuslibet nummi esse ad valorem sequentis ut a ad b , ita ut E, F, G, H, I, K, L, sint in progressione Geometrica; his ita positis, poterunt A & B qualibet vice deponere nummos quorum valor sit proportionalis numero casuum quibus alter alterum vincere possit; etenim prima vice poterit A deponere H, B vero I; at H ad I ex hypothesis est ut a ad b ; ergo jam A & B æquali conditione certant; si vicerit A, poterit ille deponere I, B vero K; sed I ad K ex Hypothesi est ut a ad b ; si B vicerit, poterit A deponere G, B vero H, quorum ipsorum G & H ratio est ut a ad b , & sic deinceps. Ergo quamdiu A & B certant, semper certant æquali conditione: Igitur eorum expectationes sunt inter se ut summa terminorum E, F, G, H, &c. quorum numerus est p , ad summam terminorum I, K, L, quorum numerus est q ; hoc est, ut $a^q \times \overline{ab} - b^p$ ad $b^p \times \overline{a^q - b^q}$, quod facile constabit, si summentur progressiones istæ Geometricæ: Jam posito, quemlibet nummum esse ad sequentem ut a ad b , non exinde mutantur probabilitates vincendi, ergo posito, valorem nummorum esse æqualem, probabilitates vincendi, seu sortes ipsorum A & B etiamnum erunt in illa ipsa ratione quam determinavimus.

Maxime cavendum est ne Problemata propter speciem aliquam affinitatis inter se confundantur. Problema sequens videtur affine superiori.

P R O B . X.

Cassumptis 24 calculis, tres tesseras jaciat; jam quoties 27 puncta jecerit, tradat calculum unum ipsi A, quoties vero 14 puncta jecerit, tradat calculum unum ipsi B, at A & B hoc pacto certent, ut qui prior calculos 12 habuerit, depositum obtineat; queritur ratio expectationum.

Problema istud a superiori in hoc differt, quod 23 ad plurimum tesseralium jactibus, ludus necessario finietur; cum ludus ex lege superioris problematis, posset in æternum continuari, propter reciprocationem lucri & jacturæ se invicem perpetuo destruentium.

S O L U T I O.

Elevetur $a + b$ ad potestatem 23^{am}, & termini 12 priores erunt ad 12 posteriores, ut expectatio ipsius A ad expectationem ipsius B.

P R O B . XI.

Tres collusores A,B,C, assumentes duodecim calculos, quorum 4 albi, & 8 nigri sint, ludant bac conditione, ut qui primus ipsorum, velatis oculis, album calculum elegit, vincat; & ut prima electio sit penes A, secunda penes B, tertia penes C; & tum sequens rursus penes A, & sic deinceps ordine: Queritur quænam futura sit ratio sortium ipsorum A, B, C.

S O L U T I O.

Sit n numerus calculorum omnium, a numerus alborum, b numerus nigrorum, x summa deposita, seu præmium victori concedendum.

1°. A

1°. A habet casus a quibus album, & casus b quibus nigrum eligat, adeoque ejus expectatio ex prima electione oriunda est $\frac{a}{a+b}$ sive $\frac{a}{n}$. Igitur si $\frac{a}{n}$ ex 1 subtrahatur, valor residuarum expectationum erit $1 - \frac{a}{n} = \frac{n-a}{n} = \frac{b}{n}$.

2°. B habet casus a quibus album, & casus $b - 1$ quibus nigrum eligat; sed prima electio est penes A, & incertum est utrum ille victurus sit nec ne, adeoque præmium respectu ipsius B non est 1, sed tantummodo $\frac{b}{n}$, igitur illius expectatio ex secunda electione oriunda est $\frac{a}{a+b-1} \times \frac{b}{n} = \frac{ab}{n \times n-1}$. Subtrahatur $\frac{ab}{n \times n-1}$ ex $\frac{b}{n}$, & valor residuarum expectationum erit $\frac{nb - b - ab}{n \times n-1} = \frac{b \times b-1}{n \times n-1}$.

3°. C habet casus a quibus album, & casus $b - 2$, quibus nigrum eligat, adeoque ejus expectatio ex tertia electione est $\frac{a \times b \times b-1}{n \times n-1 \times n-2}$

4°. Eodem modo A habet casus a quibus album, & casus $b - 3$ quibus nigrum eligat, adeoque ejus expectatio ex quarta electione erit $\frac{a \times b \times b-1 \times b-2}{n \times n-1 \times n-2 \times n-3}$ Et sic deinceps de ceteris.

Scribatur ergo series

$$\frac{a}{n} + \frac{b}{n-1} P + \frac{b-1}{n-2} Q + \frac{b-2}{n-3} R + \frac{b-3}{n-4} S \text{ &c. ubi } P, Q, R, S, \text{ &c. denotant terminos præcedentes cum suis signis; &} \\ \text{sumuntur tot termini hujus seriei quot sunt unitates in } b+1 \text{ (etenim non plures erunt electiones quam sunt unitates in } b+1) \text{ Et summa tertiorum omnium, intermissis binis, terminorum, inci-}$$

incipiendo ab $\frac{a}{n}$, erit tota expectatio ipsius A, summa tertiorum itidem omnium incipiendo a $\frac{b}{n-1}$ P, erit tota expectatio ipsius B; summa tertiorum omnium incipiendo a $\frac{b-1}{n-2}$ Q, erit tota expectatio ipsius C.

Si plures sint collusores, A, B, C, D, &c. five calculum unum, five plures, five eundem calculorum numerum, five diversum unaquaque vice elegerint, illorum expectationes, ope præcedentis seriei, facili negotio itidem determinabuntur.

Sed ut ad casum in Problemate propositum revertamur, siat $a = 4$, $b = 8$, $n = 12$, & series generalis jam istam migrabit, $\frac{4}{12} + \frac{5}{11}P + \frac{7}{10}Q + \frac{6}{9}R + \frac{11}{8}S + \frac{7}{7}T + \frac{4}{6}V + \frac{2}{5}X + \frac{1}{4}Y$.

Sive in alteram istam (multiplicando terminos omnes per numerum istum qui tollendis fractionibus magis idoneus judicabit, nempe hoc in casu per 450)

$$115 + 120 + 84 + 56 + 35 + 20 + 10 + 4 + 1.$$

adeoque tribuantur ipsi A, $115 + 56 + 10 = 231$; ipsi B, $120 + 35 + 4 = 159$; ipsi C, $84 + 20 + 1 = 105$. Adeoque expectationes erunt ut 231, 159, 105; five ut 77, 53, 35.

C O R O L L A R I U M

Si numerus casuum quibus A, B, C, vel collusores quotcunque vincere possunt, tandem aliquando exauriatur, expressiones formam erunt finita.

P R O B. XII.

Si collusores tres, A, B, C, vicibus suis Dodecaedron 4 albis faciebus, & 8 nigris, jaciant, ea conditione ut qui primus faciem albam jecerit, vincat; quaritur ratio expectationum.

S O L U T I O.

Ratiocinia circa hanc Propositionem eadem sunt atque illa quibus uti sumus in præcedenti; sed cum jaetus Dodecaedri nihil detrahant de numero facierum, pro $b = 1, b = 2, b = 3, b = 4, \&c.$ $n = 1, n = 2, n = 3, n = 4, \&c.$ substituantur b & n respective, & series præcedentis Problematis evadet.

$\frac{a}{n} + \frac{ab}{n^2} + \frac{abb}{n^3} + \frac{ab^3}{n^4} + \frac{ab^4}{n^5} + \frac{ab^5}{n^6} + \frac{ab^6}{n^7} \&c.$ quæ series in infinitum est continuanda. Et sumendo tertios quoque terminos, expectationes erunt

$$\frac{a}{n} + \frac{ab^3}{n^4} + \frac{ab^6}{n^7} \&c.$$

$$\frac{ab}{n^2} + \frac{ab^4}{n^5} + \frac{ab^7}{n^8} \&c.$$

$$\frac{abb}{n^3} + \frac{ab^5}{n^6} + \frac{ab^8}{n^9} \&c.$$

Sed termini ex quibus expectationes singulæ componuntur sunt in progressionе geometrica, & ratio cuiuslibet termini ad sequentem eadem est in singulis seriebus, nempe ut n^3 ad b^3 ; ergo summæ serierum sunt ut primi serierum termini, nempe ut $\frac{a}{n}, \frac{ab}{n^2}, \frac{abb}{n^3},$ sive ut $mn, bn, bb.$ Hoc est, in casu istius Problematis, ut 9, 6, 4.

C O R O L L A R I U M.

Si plures fint collusores, A, B, C, D, &c. iisdem conditionibus ac supra certantes, sumantur tot termini in ratione n ad $b,$ quot sunt collusores, & termini illi denotabunt expectationes collusorum respective.

P R O B . XIII.

A & **B** ludant binis tesseris, hac conditione, ut **A** vincat si punctum senarium jecrit ; **B**, si septenarium. **A** primo jactum unum instituat, deinde **B** duos jactus simul ; tum rursus **A** duos jactus, atque sic deinceps, donec hic vel ille victor evadat : Queritur ratio sortis ipsius **A**, ad sortem ipsius **B**.

S O L U T I O .

Ponatur a numerus casuum quibus **A** vincere possit, & b numerus casuum quibus **B** vincere possit, n numerus variationum in tesseris datis ; sit insuper $n - a = d$, & $n - b = e$; sit etiam 1 præmium victori concedendum.

1°. **A** habet casus a quibus vincere possit, & casus $n - a$ quibus non vincat, adeoque illius expectatio ex primo jactu oriunda est $\frac{a}{n}$; igitur si $\frac{a}{n}$ ex 1 subtrahatur, valor residuarum expectationum erit $1 - \frac{a}{n} = \frac{n-a}{n} = \frac{d}{n}$.

2°. Si **B** ad jactum suum perveniat, ejus expectatio ex jactu ipsius oriunda, erit $\frac{b}{n}$; sed quoniam incertum est utrum ille ad jactum suum fit per venturus nec ne, expectatio $\frac{b}{n}$ minuenda est in ratione d ad n ; Etenim præmium illius respectu, non 1, sed tantummodo $\frac{d}{n}$ censendum est, adeoque expectatio ipsius **B** prius quam **A** ja^{ctum} suum instituat, erit $\frac{bd}{nn}$; subtrahatur $\frac{bd}{nn}$ ex $\frac{d}{n}$, & valor residuarum expectationum erit $\frac{d}{n} - \frac{bd}{nn} = \frac{nd - bd}{nn} = \frac{ed}{nn}$.

3°. Eodem argumentandi modo, expectatio ipsius **B** huic novissimæ deinceps subsequens, est $\frac{bed}{n^3}$.

4°. Et

(234)

4°. Et expectatio ipsius A huic subsequens, est $\frac{aeed}{n^4}$.

5°. Et expectatio ipsius A huic demum subsequens est $\frac{aeedd}{n^5}$.
Et sic deinceps de ceteris; adeoque erunt

Expectationes omnes ipsius A

$$\begin{aligned} & \frac{a}{n} \\ + & \frac{aeed}{n^4} + \frac{aeedd}{n^5} \\ + & \frac{ae^4d^3}{n^8} + \frac{ae^4d^4}{n^9} \\ + & \frac{ae^6d^5}{n^{12}} + \frac{ae^6d^6}{n^{13}} \end{aligned}$$

&c.

Jam seposito parumper primo termino $\frac{a}{n}$, columna prima perpendicularis constituit progressionem geometricam infinite decrescentem, cuius summa est $\frac{deed}{n^4 - eedd}$. Resumatur primus terminus $\frac{a}{n}$, isque addatur summa progressionis, & aggregatum erit $\frac{naeed + an^4 - aeedd}{n \times n^4 - eedd}$.

Columna secunda constituit progressionem alteram Geometricam, cuius summa est $\frac{aeedd}{n \times n^4 - eedd}$.

Summa igitur expectationum ipsius A est $\frac{aeed + an^3}{n^4 - eedd}$.

Expectationes omnes ipsius B

$$\begin{aligned} & \frac{bd}{nn} + \frac{bed}{n^3} \\ & \frac{beed^3}{n^6} + \frac{be^3d^3}{n^7} \\ & \frac{be^4ds}{n^{10}} + \frac{besds}{n^{11}} \end{aligned}$$

&c.

Summa

Summa primæ columnæ est $\frac{bdnn}{n^4 - eedd}$:

Summa secundæ columnæ est $\frac{bden}{n^4 - eedd}$:

Adeoque summa expectationum ipsius B erit $\frac{bdnn + bden}{n^4 - eedd}$.

Ergo ratio expectationum erit, ut $aedd + an^3$ ad $bdnn + bden$.

Si pro a, b, n, d, e , scribantur 5, 6, 36, 31, 30, respective, exprimetur ratio quæ sita in numeris, nempe ut 10355 ad 12276.

C O R O L L A R I U M.

Si numerus casuum quibus collusores vincere possunt, numquam exhauriatur, adeo ut ludus possit in infinitum continuari, ita tamen ut collusores, propter istam continuationem, ponantur aliquando in iisdem circumstantiis in quibus antea fuerunt; expressiones sortium finitæ erunt.

P R O B . X I V.

Assumptis 12 calculis, 4 albis, & 8 nigris, certet A cum B fore ut velatis oculis, si 7 calculos exemerit, eorum 3 albi, sint futuri: Quæritur ratio expectationis ipsius A ad expectationem ipsius B.

S O L U T I O.

1°. Inveniantur casus omnes quibus 7 calculi ex 12 eximi possint; casus erunt 792, ut patet ex Doctrina combinationum.

$$\frac{12}{1} \times \frac{11}{2} \times \frac{10}{3} \times \frac{9}{4} \times \frac{8}{5} \times \frac{7}{6} \times \frac{6}{7} = 792.$$

2°. Seponantur 3 albi, & inveniantur casus omnes quibus 4 nigri ex 8 iis adjungi possint; casus illi erunt 70.

$$\frac{8}{1} \times \frac{7}{2} \times \frac{6}{3} \times \frac{5}{4} = 70.$$

K k Quoniam

Quoniam autem 4 sunt casus quibus 3 albi ex 4 possint eligi, multiplicetur 70 per 4, adeoque casus erunt 280, quibus 3 albi cum 4 nigris possint eximi.

3°. Ex lege ludorum, ille qui in se suscipit ut effectum aliquem producat, etiamnum victor censetur, si effectum pluries produixerit quam in se suscepit, nisi contrarium expresse sit cautum, adeoque si 4 albi cum 3 nigris eximantur, A victor censendus erit; Igitur seponantur 4 albi, & inveniantur casus omnes quibus 3 nigri ex 8, 4 albis adjungi possint; casus illi erunt 56.

$$\frac{8}{1} \times \frac{7}{2} \times \frac{6}{3} = 56.$$

4°. Igitur A casus habet 280 + 56 = 336, quibus victor evadat: Subtrahantur casus illi ex 792, & casus residui erunt 456 quibus B victor evadere possit: Ergo ratio fortis ipsius A, ad fortem ipsius B, erit ut 336 ad 456, sive ut 14 ad 19.

G E N E R A L I T E R.

Sit n numerus calculorum omnium, a numerus alborum, b numerus nigrorum, c numerus quem A eximat; & erit

Numerus Casuum omnium

$\frac{n}{1} \times \frac{n-1}{2} \times \frac{n-2}{3} \times \frac{n-3}{4} \times \frac{n-4}{5} \times \frac{n-5}{6}$ &c. quæ series continuari debet ad tot terminos quot sunt unitates in c .

Numerus casuum quibus A calculos c eximere potest absque ullo albo

$$\frac{b}{1} \times \frac{b-1}{2} \times \frac{b-2}{3} \times \frac{b-3}{4} \times \frac{b-4}{5} \times \frac{b-5}{6} &c.$$

Numerus casuum quibus A calculum unum album eximere potest

$$\frac{b}{1} \times \frac{b-1}{2} \times \frac{b-2}{3} \times \frac{b-3}{4} \times \frac{b-4}{5} &c. \times \frac{a}{1}$$

Numerus

(237)

Numerus casuum quibus A calculos duos albos eximere potest

$$\frac{b}{1} \times \frac{b-1}{2} \times \frac{b-2}{3} \times \frac{b-3}{4} \text{ &c. } \times \frac{a}{1} \times \frac{a-1}{2}.$$

Numerus casuum quibus A calculos tres albos eximere potest

$$\frac{b}{1} \times \frac{b-1}{2} \times \frac{b-2}{3} \text{ &c. } \times \frac{a}{1} \times \frac{a-1}{2} \times \frac{a-2}{3}.$$

Numerus casuum quibus A calculos quatuor albos eximere potest

$$\frac{b}{1} \times \frac{b-1}{2} \text{ &c. } \times \frac{a}{1} \times \frac{a-1}{2} \times \frac{a-2}{3} \times \frac{a-3}{4}.$$

Et sic deinceps.

P R O B. XV.

A, B, C, tres collusores, quorum dexteritas sint aequales, deponant singuli 1, & istis conditionibus certent ; 1°. Ut illorum duo ludum incipient ; 2°. Ut vicitus locum suum tertio cedat, ita ut ille tertius jam cum victore contendat, quæ conditio in posterum semper sit observanda ; 3°. Ut via etas semper mulietur summa p quæ deposito augendo inserviat ; 4°. Ut ille depositum sic gradatim auctum, totum obtineat, qui alteros duos successive vicerit. Quaritur quanto melior vel deterior sit fors ipsorum A & B, quos ludum incipere ponimus, quam ipsius C.

S O L U T I O.

Ponatur ludum in infinitum continuari posse, hoc pacto.

A vincit B	$3 + p$
C vincit A	$3 + 2p$
B vincit C	$3 + 3p$
	Depositum
A vincit B	$3 + 4p$
C vincit A	$3 + 5p$
B vincit C	$3 + 6p$
A vincit B	$3 + 7p$
C vincit A	$3 + 8p$
B vincit C	$3 + 9p$
&c.	&c.

Sit R spectator aliquis, qui postquam A vicerit B semeat, roget A an velit summas quas se obtenturum sperat ipsi vendere, & quanti illas aestimet, cui A annuens respondeat.

Cum jam vicesim B, est mihi aqua fors utrum obtineam vel non obtineam $3 + 2p$, adeoque summa ista valet $\frac{3+2p}{2}$.

Si jam acciderit ut C me vincat, sed tamen vices meæ certandi cum C revertantur, erit tunc mihi fors aqua utrum obtineam, vel non obtineam $3 + 5p$, adeoque expectatio vincendi ipsum C tunc temporis valebit $\frac{3+5p}{2}$. Sed cum sint 7 adversus 1 fore ut vices illæ non revertantur (etenim C vincere me debet, B vincere C, ego B rursus,) summa ista quam me obtenturum spero valet $\frac{3+5p}{2 \times 8}$.

Ad eundem modum, A computatione rursus inita deprehendet, valorem deinceps summæ quam se obtenturum sperat, esse $\frac{3+8p}{2 \times 8 \times 8}$.

Et sequentis $\frac{3+11p}{2 \times 8 \times 8 \times 8}$. Et sic in infinitum.

R com-

R computationem hanc justam esse comperiens, pendat ipsi A summas, $\frac{3+2p}{2}$, $\frac{3+5p}{2 \times 8}$, $\frac{3+8p}{2 \times 8 \times 8}$, $\frac{3+11p}{2 \times 8 \times 8 \times 8}$, &c. quæ ope sequentis Theorematis in summam unam redigantur.

THEOREMA.

$$\frac{n}{b} + \frac{n+d}{bb} + \frac{n+2d}{b^3} + \frac{n+3d}{b^4} \text{ &c. ad inf.} = \frac{n}{b-1} + \frac{d}{b-1}.$$

Distinguatur series $\frac{3+2p}{2} + \frac{3+5p}{2 \times 8}$ &c. in partes duas

$$\begin{aligned} & \frac{3}{2} \times 1 + \frac{1}{8} + \frac{1}{8 \times 8} + \frac{1}{8 \times 8 \times 8} + \frac{1}{8 \times 8 \times 8 \times 8} \text{ &c.} \\ & + \frac{p}{1} \times 2 + \frac{5}{8} + \frac{8}{8 \times 8} + \frac{11}{8 \times 8 \times 8} + \frac{14}{8 \times 8 \times 8 \times 8} \text{ &c.} \end{aligned}$$

Pars 1^a constituit progressionem geometricam, cujus summa est $\frac{12}{7}$.

Pars 2^a sepositis communi multiplicatore $\frac{p}{2}$, & termino primo 2, summatur per Theorema præmissum, & fit $\frac{5}{7} + \frac{3}{49} = \frac{38}{49}$, cui jam addito primo 2, summa erit $\frac{136}{49}$, qua multiplicata per $\frac{p}{2}$, productum $\frac{68}{49}p$, exhibebit summam secundæ seriei. Ergo R pendet ipsi A $\frac{12}{7} + \frac{68}{49}p$.

Eodem modo R ad B se convertens, illum roget utrum velit summas quas ille se obtenturum sperat, ipsi vendere, cui B assentiens, & eadem innixus ratione qua ipse A, requirat summam $\frac{3}{7} + \frac{31}{49}p$, quam R justam esse deprehendens, ipsi B pendat.

Denique R eodem cum C pacto inito, pendat ipsi pro summis quas ille se obtenturum sperat, $\frac{6}{7} + \frac{48}{49}p$.

Sit **S** spectator alius, quem **A** roget (postquam vicerit **B** seme) utrum velit ipsius jacturas sustinere, hoc est utrum velit multari summis p , pro ipso **A**, quoties acciderit ut ipse sit multandus, & quanto pretio velit hanc in se fortem fuscipere, cui **S** respondeat.

Quoniam tibi fors est æqua utrum vincas **C** vel non, adeoque utrum multeris summa p , vel non, hujus multæ fortem, si in manum mihi dederis $\frac{1}{2}p$, sustinebo.

Quod si illud evenerit ut **C** te vincat, & **B** vincat **C**, adeo ut secunda vice tibi cum **C** certandum sit, tunc multæ ejusdem fortem si dederis mihi $\frac{1}{3}p$, pariter sustinebo : Verum cum sint 3 adversus 1 fore ut illud non eveniat, hujus multæ fortem, nunc si mihi in manum dederis $\frac{1}{3}p$, sustinebo.

Et eodem argumentandi modo, huic proximam fortem si mihi dederis $\frac{1}{4}p$.

Et huic deinceps proximam, si dederis $\frac{1}{5}p$, &c.

Jam **A** ipsi **S** assentiens, tradat ipsi **S** summas, $\frac{1}{2}p * + \frac{1}{3}p * + \frac{1}{4}p * + \frac{1}{5}p * + \frac{1}{6}p * + \frac{1}{7}p * + \dots$, &c. quæ summæ in unam redactæ fiunt $\frac{5}{7}p$.

Et eodem modo **B** & **C** pacto inito cum **S**, ipsi tradant $\frac{3}{7}p$ & $\frac{6}{7}p$, respective, ut suas multarum fortes sustineat.

$$\text{A recipit ab R } \frac{12}{7} + \frac{68}{49} p.$$

$$\text{A tradit ipsi S } \frac{35}{49} p.$$

$$\text{Ipsi A supereft } \frac{12}{7} + \frac{33}{49} p.$$

Sed **A** deposuerat 1, priusquam ludus inciperetur : Ergo lureratur **A** $\frac{5}{7} + \frac{33}{49} p.$

B reci-

(241)

$$B \text{ recipit ab } R - \frac{3}{7} + \frac{31}{49} p.$$

$$B \text{ tradit ipsi } S \quad \frac{21}{49} p = - \frac{3}{7} p.$$

$$\text{Ipsi } B \text{ supereft } - \frac{3}{7} + \frac{10}{49} p.$$

Sed B deposuerat $1 + p$, (videlicet 1 priusquam ludus inciperetur, & p postquam semel victus fuerat ab A,) ergo B lucratur $- \frac{4}{7} - \frac{39}{49} p$.

$$\text{Summa igitur lucrorum ipsorum A \& B est } \frac{1}{7} - \frac{6}{49} p.$$

Jam posueramus A viciisse ipsum B semel, priusquam colluctores pacta inirent cum R & S; sed priusquam ludus inchoaretur, B poterat aqua forte expectare ut vinceret ipsum A; adeoque summa lucrorum $\frac{1}{7} - \frac{6}{49} p$ in duas partes æquales dividenda, adeo ut utriusque lucrum censendum sit $\frac{1}{14} - \frac{3}{49} p$.

Ergo concludere jam licet, jacturam ipsius C, esse $\frac{1}{7} - \frac{6}{49} p$, sive lucrum $- \frac{1}{7} + \frac{6}{49} p$.

Sed ut corroboretur computatio nostra, videamus quale futurum sit lucrum ipsius C, eadem methodo qua usi fuimus pro invienendis lucris ipsorum A & B.

$$C \text{ recipit ab } R \frac{6}{7} + \frac{48}{49} p.$$

$$C \text{ tradit ipsi } B \quad \frac{42}{49} p.$$

$$\text{Ipsi } C \text{ supereft } \frac{6}{7} + \frac{6}{49} p.$$

Sed C deposuerat $\frac{7}{7}$

$$\text{Ergo } C \text{ lucratur } - \frac{1}{7} + \frac{6}{49} p.$$

Jam

Jam fiat $\frac{1}{7} - \frac{6}{49} p = 0$, & invenietur $p = \frac{7}{6}$, ergo si multa ad summam quam singuli deponunt sit ut 7 ad 6, collusores æquali conditione certant.

Si multa sit ad summam quam singuli deponunt in minori ratione quam 7 ad 6, A & B potiori conditione certabunt, C deteriori.

Si multa sit ad summam quam singuli deponunt in majori ratione quam 7 ad 6, A & B deteriori conditione certant, C potiori.

C O R O L . I.

Postquam A vicerit B semel, probabilitates vincendi erunt ut $\frac{12}{7}$, $\frac{6}{7}$, $\frac{3}{7}$, sive ut 4, 2, 1; ita ut maxima probabilitas sit ipsius A, proxima ipsius C, minima ipsius B.

C O R O L . II.

Spectator R priusquam ludus inchoetur, id fuscipere in se poterit, ut summa 3 de qua collusores contendunt, & multas omnes pendat, si sibi initio in manus datum sit $3 + 3p$.

C O R O L . III.

Si dexteritates collusorum sint in ratione data, fortes collusorum eadem ratiocinatione determinabuntur.

C O R O L . IV.

Si multa fit negativa, ita ut victus portiunculam depositi 3 sumat, v. g. $\frac{3}{10}$, & ludus sit finiendus statim atque depositum exhaustum fuerit, fortes collusorum eadém ratiocinatione determinabuntur.

C O R O L . V.

Si plures sint collusores, A, B, C, D, & non prius ludo deficiant quam illorum manus alios omnes successively vicerit, ratio fortium etiam invenietur.

C O R O L .

C O R O L . VI.

Si multa non sit definita, sed continuo crescat vel decrescat, qua libuerit lege, ratio sortium etiam determinabitur, si non per expressiones finitas, at saltem per series ad verum perpetuo convergentes.

P R O B . XVI

A & B, quorum dexteritates sint aequales inter se, dato Globorum numero certent; jam post ludos aliquot peractos, desit ipsi A ludus, & quominus victor evadit, ipsi B vero 2: Quaritur ratio illorum sortium.

S O L U T I O .

Sit m numerus globorum omnium, ita ut uterque habeat $\frac{1}{2}m$; sit p numerus casuum quibus duo vel plures ex globis ipsius B propius ad metam accidere possint; sit q numerus casuum quibus unus vel plures ex globis ipsius B propius ad metam accidere possint, adeo ut $q - p$ sit numerus casuum quibus unus ex globis ipsius B (exclusive pluribus) possit ad metam propius accidere; sit s numerus variationum omnium quas globi omnes subire possint; sit I depositum totum.

Patet B habere casus p quibus obtineat 1, & casus $q - p$ quibus obtineat $\frac{1}{2}$, adeoque illius expectationem esse $\frac{p + \frac{1}{2}(q-p)}{s} = \frac{\frac{1}{2}p + \frac{1}{2}q}{s}$.

Jam constat ex Doctrina combinationum, globos omnes m variari posse vicibus, $m \times \overline{m-1} \times \overline{m-2} \times \overline{m-3}$, &c. quæ series, continuari debet, donec ultimus terminus fiat aequalis unitati, adeoque esse $s = m \times \overline{m-1} \times \overline{m-2} \times \overline{m-3}$ &c.

Constat ex eadem Doctrina globos numero $\frac{1}{2}m$, posse permutari binos, vicibus $\frac{1}{2}m \times \frac{1}{2}m-1$, dum globi reliqui omnes M m ipforum

ipforum A & B, quorum numerus $m - 2$ possunt variari vici-
bus $\frac{m-2}{m-2} \times \frac{m-3}{m-3} \times \frac{m-4}{m-4}$, &c. adeoque esse $p = \frac{1}{2} m \times \frac{1}{2} m - 1$
 $\times \frac{1}{2} m - 2 \times \frac{1}{2} m - 3 \times \frac{1}{2} m - 4$, &c. Igitur $s : p :: m \times \frac{1}{2} m - 1$:
 $\frac{1}{2} m \times \frac{1}{2} m - 1 :: m - 1 : \frac{1}{4} m - \frac{1}{2}$, & $p = \frac{\frac{1}{4}ms - \frac{1}{2}s}{m-1}$.

Liquet globos numero $\frac{1}{2} m$, posse sumi sigillatim vicibus $\frac{1}{2} m$,
dum globi reliqui omnes ipforum A & B quorum numerus
 $m - 1$, variari possunt vicibus $\frac{m-1}{m-1} \times \frac{m-2}{m-2} \times \frac{m-3}{m-3} \times \frac{m-4}{m-4}$,
&c. adeoque esse $s : q :: m : \frac{1}{2} m :: 1 : \frac{1}{2}$; Est igitur $q = \frac{1}{2} s$
 $= \frac{\frac{1}{2}ms - \frac{1}{2}s}{m-1}$.

Ergo $\frac{\frac{1}{2}p + \frac{1}{2}q}{s} = \frac{\frac{1}{2}m - \frac{1}{2}}{m-1}$, subtrahatur hoc ex 1, & resi-
duum $\frac{\frac{1}{2}m - \frac{1}{2}}{m-1}$ erit expectatio ipsius A, adeoque ratio fortium
ipforum A & B erit ut $\frac{1}{2}m - \frac{1}{2}$ ad $\frac{1}{2}m - \frac{1}{2}$, sive ut $5m - 4$
ad $3m - 4$.

C O R O L. I.

Si numerus globorum esset infinitus, ratio fortium fieret
tandem ut 5 ad 3.

C O R O L. II.

Si dexteritates sint in ratione data, ratio fortium eadem
ratiocinatione invenietur.

P R O B.

P R O B . XVII.

A & B quorum dexteritates sint aequales inter se, dato globorum numero certent; jam post ludos aliquot peractos, desit ipsi A ludus i quominus vicit evadat, ipsi vero B 3: Requiritur ratio sortium ipsorum A & B.

S O L U T I O

Sit ut in praecedenti Problemate m numerus globorum omnium; sit r numerus casuum quibus 3 vel plures ex globis ipsius B ad metam propius accidere possint, p numerus casuum quibus 2 vel plures, q numerus casuum quibus 1 vel plures propius ad metam possint accidere; sit s numerus variationum omnium quas globi omnes possint subire.

Ergo B casus habet r quibus obtineat 1, casus $p - r$ quibus obtineat $\frac{1}{2}$, & casus $q - p$ quibus obtineat $\frac{3m-4}{8m-8}$, ut patet ex praecedenti, adeoque summa illius expectationum erit

$$\frac{r \times 1 + p - r \times \frac{1}{2} + q - p \times \frac{3m-4}{8m-8}}{s} = \frac{\frac{1}{2}r + \frac{1}{2}p + q - p \times \frac{3m-4}{8m-8}}{s}.$$

Jam globi numero $\frac{1}{2}m$ possunt permutari terni, vicibus $\frac{1}{2}m \times \frac{1}{2}m - 1 \times \frac{1}{2}m - 2$, dum globi omnes reliqui ipsorum A & B quorum numerus $m - 3$, possunt variari vicibus $m - 3 \times m - 4$, &c. Igitur est $r = \frac{1}{2}m \times \frac{1}{2}m - 1 \times \frac{1}{2}m - 2 \times m - 3 \times m - 4$, &c. Sed est $s = m \times m - 1 \times m - 2 \times m - 3 \times m - 4$, &c. ergo $r = \frac{\frac{1}{2}ms - \frac{1}{2}s}{m - 1}$.

Sed ex precedenti Problemate est $p = \frac{\frac{1}{2}ms - \frac{1}{2}s}{m - 1}$, &
 $q = \frac{\frac{1}{2}ms - \frac{1}{2}s}{m - 1}$.

Sub-

Substitutis igitur valoribus istis pro r , p , q , fiēt expectatio ipsius $B = \frac{9mm - 26m + 16}{32mm - 64m + 32}$. Subtrahatur hæc ab r , & erit expectatio ipsius $A = \frac{23mm - 38m + 16}{32mm - 64m + 32}$; adeoque ratio fortium ipsorum A & B , erit ut $23mm - 38m + 16$ ad $9mm - 26m + 16$, quæ convenit numero globorum cuicunque, binario excepto.

Verum ut ratio fortium ipsorum A & B quum singulis globis certant, sive quum numerus globorum est 2, inveniatur; resumatur expressio generalis expectationis ipsius B , videlicet

$$\frac{\frac{1}{2}r + \frac{1}{2}p + \frac{1}{2}(1-p) \times \frac{3m-4}{8m-8}}{s}, \text{ & ponantur } r \& p = 0, \text{ & erit ex-}$$

$$\text{pectatio ipsius } B = \frac{q \times \frac{3m-4}{8m-8}}{m-1} = \frac{\frac{1}{2}m - \frac{1}{2}}{m-1} \times \frac{3m-4}{8m-8} = \frac{1}{2}$$

$\times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$, qua substracta ex 1, erit expectatio ipsius $A = \frac{7}{4}$, ergo ratio fortium ipsorum A & B hoc in casu erit ut 7 ad 1, quod aliunde constat ex principiis jamdudum expositis.

C O R O L. I.

Si numerus globorum esset infinitus, ratio fortium fieret tandem ut 23 ad 9.

C O R O L. II.

Si desint ipsi A ludi quotvis quominus victor evadat, & ipsi B ludi itidem quotvis, ratio fortium eadem ratiocinatione invenietur.

C O R O L. III.

Si dexteritates sint in ratione data, ratio fortium etiam invenietur.

PROB.

P R O B . XVIII.

Certet A cum B, fore ut ipse, dato tentaminum numero, tessera dato facierum numero constante, facies quascunque datas jecerit : Quæritur expectatio ipsius A.

S O L U T I O .

Sit $p + 1$ numerus facierum in tessera, n numerus tentaminum datus, f numerus facierum quas jaci oporteat.

Numerus casuum quibus A monada semel vel pluries, tentaminibus numero n , jacere possit, est $\overline{p+1}^n - p^n$, ut patet ex jam demonstratis.

Expungatur binarius e numero facierum, ita ut numerus facierum reducatur ad p ; & erit numerus casuum quibus A monada semel vel pluries, tentaminibus numero n , jacere possit $p^n - \overline{p-1}^n$.

Ergo, jam restituto binario, numerus casuum quibus a monada & binarium jacere possit, est differentia istorum casuum, videlicet $\overline{p+1}^n - 2p^n + \overline{p-1}^n$.

Expungatur nunc ternarius, & erit numerus casuum quibus A monada & binarium jacere possit, $p^n - 2 \times \overline{p-1}^n + \overline{p-2}^n$.

Ergo, jam restituto ternario, numerus casuum quibus A monada, binarium, & ternarium jacere possit, est $\overline{p+1}^n - 3 \times p^n + 3 \times \overline{p-1}^n - \overline{p-2}^n$. Et sic deinceps de ceteris.

Scribantur ergo ordine potestates omnes, (mutatis alternatis signis) $\overline{p+1}^n - p^n + \overline{p-1}^n - \overline{p-2}^n + \overline{p-3}^n$ &c. Et præfigantur illis coefficientes potestatis designatae per f , & summa terminorum erit numerus expectationis ipsius A, cuius denominator erit $\overline{p+1}^n$

(248)

E X E M P. I.

Sit 6 numerus facierum in tessera, & 2 numerus facierum datarum quas jaci oporteat tentaminibus 8, & erit expectatio ipsius A, $\frac{6^8 - 2 \times 5^8 + 4^8}{6^8}$.

E X E M P. II.

Sit 6 numerus facierum in tessera, & 6 numerus facierum quas jaci oporteat tentaminibus 12, & erit expectatio ipsius A,

$$\frac{6^{12} - 5 \times 5^{12} + 15 \times 4^{12} - 20 \times 3^{12} + 15 \times 2^{12} - 6 \times 1^{12}}{6^{12}}$$

E X E M P. III.

Contendat A cum B fore ut ipse, tentaminibus numero 43, tessera faciebus 36 constante, facies duas datas jecerit, five ut binis tesserae vulgaribus jecerit duas monadas simul, atque etiam duos binarios simul, & erit expectatio ipsius A

$$\frac{36^{43} - 2 \times 35^{43} + 34^{43}}{36^{43}}$$
.

N.B. Facilis erit additio & subtractio partium ex quibus expectationes istae componuntur, ope Tabulae Logarithmorum.

P R O B. XIX.

Invenire quotiens tentaminibus futurum sit probabile ut collusorum alter A facies quisunque datas jaciat, tessera constante dato facierum numero.

S O L U T I O

Sit ut prius $p+1$ numerus facierum in tessera, n numerus tentaminum datus, f numerus facierum quatuus. Ponatur

Log. $\frac{1}{1 - \sqrt{\frac{f}{p+1}}}$ = a , & Log. $\frac{p+1}{p}$ = b , & erit $n = \frac{a}{b}$ prope.

D.E.

(249)

DEMONSTRATIO.

Si numerus facierum quas jaci oporteat sit 6, expectatio ipsius A erit $\frac{p+1^n - 6p^n + 15xp^{-1}^n - 20xp^{-2}^n + 15xp^{-3}^n - 6xp^{-4}^n + p^{-5}^n}{p+1^n}$

Fingatur terminos $p+1$, p , $p-1$, $p-2$, &c. esse in progressione Geometrica, quæ suppositio non multum a vero aberbit, si præfertim p ad 1 habuerit rationem satis magnam, &

ponatur $\frac{p^n}{p+1^n} = \frac{1}{r^n}$; ergo expectatio ipsius A erit

$$1 - \frac{6}{r^n} + \frac{15}{r^{2n}} - \frac{20}{r^{3n}} + \frac{15}{r^{4n}} - \frac{6}{r^{5n}} + \frac{1}{r^n} = \frac{1}{\frac{1}{r^n}}$$

Extrahatur utrinque radix sexta, & fiet $1 - \frac{1}{r^n} = \sqrt[6]{\frac{1}{r^n}}$.

ergo $r^n = \frac{1}{1 - \sqrt[6]{\frac{1}{r^n}}}$, ponatur jam Log. $r = \beta$, & Log. $\frac{1}{1 - \sqrt[6]{\frac{1}{r^n}}} = \alpha$, & erit $n\beta = \alpha$, adeoque $n = \frac{\alpha}{\beta}$, & eadem erit demonstratio de cæteris casibus.

Si sit aliqua suspicio ne valor indicis n sic inventus non sit satis accuratus, tunc substituatur valor iste pro n , & notetur error, tunc mutetur aliquantulum valor iste, & notetur novus error, & ope duorum errorum valor indicis n satis accurare corrigetur, si Regula falsi adhibeatur.

Potest valor indicis n sic inventus corrigi per seriem infinitam, ex natura Problematis de promptum, talem ut primus terminus hujus seriei sit valor iste quem assignavimus, sed correctio per differentiam errorum sufficit ad usus practicos.

E X E M P. I.

Invenire quotenis jacitibus vulgaris tessera, probabile sit ut A facies omnes jaciat.

Log.

(250)

$$\text{Log. } \frac{\frac{1}{6}}{1 - \sqrt{\frac{1}{2}}} = 0.9621753, \quad \text{Log. } \frac{6}{5} = 0.0791812,$$

ergo $n = \frac{0.9621753}{0.0791812} = 12 + .$ Ergo concludere jam licet numerum jactuuus quæsumum fore 12 circiter, si vero 12 substituatur pro n in æquatione casui huic competente, invenietur expectatio ipsius A .437 prope, quæ aliquanto debita nempe .5 minor est; ergo ponatur 13 pro n , & invenietur expectatio ipsius A .512, quæ est debita major; ergo poterit A in se suscipere ut facies omnes tentaminibus 13 jaciat, idque potiori conditione.

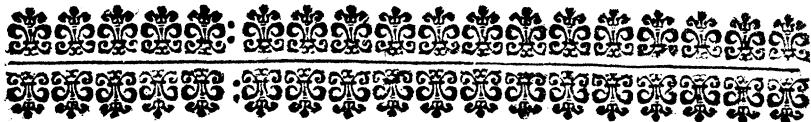
E X E M P. II.

Invenire quotenis tentaminibus futurum fit probabile ut A tessera faciebus 216 constante, facies sex datas jaciat, sive ut tribus tesseris vulgaribus * *Triadas* omnes jaciat.

$$\text{Log. } \frac{\frac{1}{6}}{1 - \sqrt{\frac{1}{2}}} = 0.9621753, \quad \text{Log. } \frac{216}{215} = 0.0020152, \quad \text{ergo}$$

$$n = \frac{0.9621753}{0.0020152} = 477 \text{ prope.}$$

* Raffles.

D E

DURATIONE LUDORUM.

P R O B . XX.

A & B quorum dexteritates sint in ratione data, videlicet, ut a ad b, ea conditione ludant, ut quoties A ludum unum vicerit, B tradat ipsi nummum unum ; quoties vero B vice-rit, A ipsi tradat nummum unum : & non prius ludo desistant, quam eorum alter nummos omnes alterius lucratus fuerit. Adstent vero spectatores duo R & S, quorum R affirmet certamen finitum iri intra datum ludorum numerum, S neget : Queritur expectatio ipsius S.

S O L U T I O.

Casus I.

Sit 2 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat ; sit etiam 2, numerus de quo R & S contendant : Jam propter 2, numerum ludorum de quo contenditur, elevetur $a + b$ ad potestatem 2, quæ erit $aa + 2ab + bb$: terminus $2ab$ ipsi S favet, reliqui adversantur, adeoque illius expectatio erit

$$\frac{2ab}{a+b}^2$$

O •

Casus

Casus II.

Sit 2 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat, & sit 3 numerus ludorum de quo R & S contendant; elevetur itaque $a+b$ ad potestatem 3^{am} , quæ erit $a^3 + 3aab + 3abb + b^3$. Jam termini duo $+ a^3 + b^3$, omnino ipsi S adversantur, reliqui duo $3aab + 3abb$, partim favent, partim aduersantur; dividantur ergo termini isti in partes suas, videlicet $3aab$ in aab , aba , baa , atque $3abb$ in abb , bab , bba , & partes $aba + baa + abb + bab$, five $2aab + 2abb$ ipse S favent, reliquæ aduersantur. Adeoque exspectatio ipsius S erit $\frac{2aab + 2abb}{a+b}^3$, five (divisis numeratore & denominatore per $a+b$) $\frac{2ab}{a+b}^2$, quæ eadem est ac in casu præcedenti.

Casus III.

Sit 2 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat, & 4 numerus ludorum de quo spectatores contendant; elevetur itaque $a+b$ ad potestatem 4^{am} , quæ erit $a^4 + 4a^3b + 6aabb + 4ab^3 + b^4$; termini $a^4 + 4a^3b + 4ab^3 + b^4$ omnino ipsi S aduersantur, terminus unicus $6aabb$ partim favet, partim aduersatur: dividatur ergo terminus iste in partes suas, $aabb$, $abab$, $abba$, $baab$, $baba$, $bbaa$, & partes quatuor, $abab$, $abba$, $baab$, $baba$, five $4aabb$, ipsi S favent; adeoque illius exspectatio erit

$$\frac{4aabb}{a+b}^2$$

Casus IV.

Sit 2 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat, & 5 numerus ludorum de quo spectatores contendant, & exspectatio ipsius S invenietur eadem ac in præcedenti casu.

Cefus V.

Sit 2 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat,
& 6 numerus ludorum de quo spectatores contendant, & expe-
Etatio ipsius S invenietur $\frac{8a^3b^3}{a+b^6}$

Generalius.

Sit 2 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat,
& $2+d$ numerus ludorum de quo spectatores contendant, erit

$$\frac{2ab|^{1+\frac{1}{2}d}}{a+b|^{2+d}} \text{ expectatio ipsius } S:$$

Ubi nota d numerum esse parem ; quod si d fit numerus im-
par, expectatio ipsius S eadem erit ac si numerus ille unitate
esset diminutus.

Cafus VI.

Sit 3 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat,
& $3+d$ numerus ludorum de quo spectatores contendant,

$$\text{& invenietur expectatio ipsius } S = \frac{3ab|^{1+\frac{1}{2}d}}{a+b|^{2+d}}.$$

Ubi nota d numerum esse parem ; quod si d fit numerus im-
par, expectatio ipsius S eadem erit ac si numerus ille unitate
esset diminutus.

Cafus VII.

Sit 4 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat,
& 4 numerus ludorum de quo spectatores contendant, & in-
venietur expectatio ipsius S $\frac{4a^3b + 6abb + 4ab^3}{a+b|^4}$

Cafus

Casus VIII.

Sit 4 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat,
& 6 numerus ludorum de quo spectatores contendant, & invenietur expectatio ipsius S $\frac{14a^4bb + 20a^3b^3 + 14aab^4}{a + b}^6$

Tabula expectationum ipsius S, pro numero nummorum 4.

4.	$\frac{4a^3b + 6abb + 4ab^3}{a + b}^4$
6.	$\frac{14a^4bb + 20a^3b^3 + 14aab^4}{a + b}^6$
8.	$\frac{48a^5b^3 + 68a^4b^4 + 48a^3b^5}{a + b}^8$
10.	$\frac{164a^6b^4 + 232a^5b^5 + 164a^4b^6}{a + b}^{10}$
12.	$\frac{560a^7b^5 + 792a^6b^6 + 560a^5b^7}{a + b}^{12}$

xc.

Tabula iste facile continuabitur, si sequentia adnotentur

- 1°. Coefficientem termini primi in quolibet numeratore esse summam coefficientem terminorum omnium in numeratore præcedenti.
- 2°. Coefficientem termini secundi esse aggregatum summarum istius, & coefficientis termini secundi præcedentis.
- 3°. Coefficientem termini tertii eundem esse, ac coefficientem termini primi.
- 4°. Producta literalia, ex præcedentibus, prima ex primis, secunda ex secundis, formari, multiplicatis præcedentibus per ab.
- 5°. Denominatores omnes esse potestatem illam binomii $a + b$, quæ designatur per numerum ludorum de quo R & S contendunt.

Hic

Hic obiter venit observandum coefficientes omnes, primi ex primis, secundi ex secundis, generari posse. Etenim si ex ultimo præcedente quadruplicato, subtrahatur penultimus duplicatus, oriatur coefficiens quæstus.

Regula generalis.

Sit n numerus nummorum quos uterque collusorum habeat, $n+d$ numerus ludorum de quo spectatores contendant.

Elevetur $a+b$ ad potestatem n , & refescentur termini duo extremiti; multiplicetur residuum per $aa+2ab+bb$, & rejiciantur termini extremiti; fiat rursus multiplicatio residui per $aa+2ab+bb$, & rejiciantur extremiti, & sic deinceps fiant tot multiplicationes quot sunt unitates in $\frac{1}{2}d$; & productum ultimum erit numerator expectationis ipsius S; denominator vero semper erit $a+b|^{n+d}$.

N. B. Si d sit numerus impar, substituatur $d-1$ pro d .

Si n sit numerus impar, dividi poterunt numerator & denominator expectationis per $a+b$, & fiet expectatio simplicior.

E X E M P. I.

Sit 4 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat, & 10 numerus ludorum de quo spectatores contendant, sint autem dexteritates in ratione æqualitatis; quaritur expectatio ipsius S.

Est $n=4$, & $n+d=10$; igitur est $d=6$, & $\frac{1}{2}d=3$. Elevetur itaque $a+b$ ad potestatem 4^{am}, & refectis semper extremis, fiant 3 multiplicationes per $aa+2ab+bb$.

(256)

$$\frac{a^4 + 4a^3b + 6aabb + 4ab^3 + b^4}{aa + 2ab + bb}$$

$$\frac{4a^5b + 6a^4bb + 4a^3b^3 + 8a^4bb + 12a^3b^3 + 8aab^4 + 4a^3b^3 + 6aab^4 + 4abs}{aa + 2ab + bb}$$

$$\frac{14a^4bb + 20a^3b^3 + 14aab^4}{aa + 2ab + bb}$$

$$\frac{14a^6bb + 20a^5b^3 + 14a^4b^4 + 28a^5b^3 + 40a^4b^4 + 28a^3b^5 + 14a^4b^4 + 20a^3b^5 + 14aab^6}{aa + 2ab + bb}$$

$$\frac{48a^5b^3 + 68a^4b^4 + 48a^3b^5}{aa + 2ab + bb}$$

$$\frac{48a^7b^5 + 68a^6b^4 + 48a^5b^5 + 96a^6b^4 + 136a^5b^5 + 96a^4b^6 + 48a^5b^5 + 68a^4b^6 + 48a^3b^7}{aa + 2ab + bb}$$

$$164a^6b^4 + 232a^5b^5 + 164a^4b^6$$

Et erit expectatio ipsius $S = \frac{164a^6b^4 + 232a^5b^5 + 164a^4b^6}{a + b^{10}}$, & propter a & b aquales, erit ista expectatio $\frac{164 + 232 + 164}{2^{10}} = \frac{560}{1024} = \frac{35}{64}$.

E X E M P. II.

Sit 5 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat, & 10 numerus ludorum de quo spectatores contendant, ita ut S neget certamen finitum iri intra ludos 10; sit autem dexteritas ipsius A ad dexteritatem ipsius B ut 2 ad 1.

Est $n = 5$, & $n + d = 10$; est igitur $d = 5$. Et propter d imparum, fingatur $d = 4$, ergo $\frac{1}{2}d = 2$. Elevetur itaque $a + b$ ad potestatem 5am, & resectis semper extremis, fiant 2 multiplicationes per $aa + 2ab + bb$.

a;

(257)

$$a^5 | + 5a^4b + 10a^3bb + 10a^2b^3 + 5ab^4 | + b^5 \\ aa + 2ab + bb$$

$$\underline{5a^6b | + 10a^5bb + 10a^4b^3 + 5a^3b^4} \\ \underline{+ 10a^5bb + 20a^4b^3 + 20a^3b^4 + 10aab^5} \\ \underline{+ 5a^4b^3 + 10a^3b^4 + 10aab^5 | + 5ab^6}$$

$$\underline{20a^5bb + 35a^4b^3 + 35a^3b^4 + 20aab^5} \\ aa + 2ab + bb$$

$$\underline{20a^7bb | + 35a^6b^3 + 35a^5b^4 + 20a^4b^5} \\ \underline{+ 40a^6b^3 + 70a^5b^4 + 70a^4b^5 + 40a^3b^6} \\ \underline{+ 20a^5b^4 + 35a^4b^5 + 35a^3b^6 | + 20a^2b^7}$$

$$75a^6b^3 + 125a^5b^4 + 125a^4b^5 + 75a^3b^6$$

$$\text{Ergo expectatio ipsius } S \text{ erit } \frac{75a^6b^3 + 125a^5b^4 + 125a^4b^5 + 75a^3b^6}{a+b|^9}$$

Sive divisis numeratore & denominatore per $a+b$, propter numerum n imparem, fiet expectatio $= \frac{75a^5b^3 + 50a^4b^4 + 75a^3b^5}{a+b|^8}$

$$= 25a^3b^3 \times \frac{3aa + 2ab + 3bb}{a+b|^8}.$$

Et positis 2 & 1 pro a & b respective, fiet expectatio

$$= \frac{8 \times 25 \times 10}{6501} = \frac{3800}{6561}.$$

P R O B.

(2;8)

P R O B. XXI.

Sit 4 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat ; Requiritur ratio dexteritatum quæ faciat ut R possit æqua forte affirmare certamen finitum iri intra ludos 4, S negare.

S O L U T I O.

Expectatio ipsius S, jam inventa, est $\frac{4a^3b + 6aab + 4ab^3}{a + b|^4}$, & quoniam, ex Hypothesi, R & S æqua forte contendunt, ponatur $\frac{4a^3b + 6aab + 4ab^3}{a + b|^4} = \frac{1}{2}$, five $a^4 - 4a^3b - 6aab - 4ab^3 + b^4 = 0$. Addatur $12aab$ utrobique, & fiet $a^4 - 4a^3b + 6aab - 4ab^3 + b^4 = 0$. Extrahatur hinc inde radix quadratica, & erit $aa - 2ab + bb = ab\sqrt{12}$, five facto $a : b :: z : 1$, $zz - 2z + 1 = 2\sqrt{12}$, ubi invenietur radix duplex $z = 5.274$, & $\frac{1}{5.274}$. Ergo five ratio dexteritatis ipsius A ad dexteritatem ipsius B sit ut 5.274 ad 1 , vel ut 1 ad 5.274 , R & S æqua forte contendunt.

P R O B. XXII.

Sit 4 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat ; Requiritur ratio dexteritatum talis, ut possit R affirmare finitum iri certamen intra 4 ludos, S negare, atque sint sortes ipsorum R & S in ratione data, videlicet ut 3 ad 1.

S O L U T I O.

Expectatio ipsius S ex numero ludorum 4, & ratione dexteritatum oriunda est $\frac{4a^3b + 6aab + 4ab^3}{a + b|^4}$. Eadem expectatio propter datam rationem sortium est $\frac{1}{4}$. Ergo sit $\frac{4a^3b + 6aab + 4ab^3}{a + b|^4} = \frac{1}{4}$.

$\frac{1}{z^3}$; sive $a^4 - 12a^3b - 18aabb - 12ab^3 + b^4 = 0$. Jam facto $a : b :: z : 1$, erit $z^4 - 12z^3 - 18zz - 12z^3 + 1 = 0$. Supponatur hæc æquatio ex binis istis quadraticis formari, $zz + yz + 1 = 0$. Et $z^2 + pz + 1 = 0$.

$$\text{Ergo } z^4 + \frac{y}{z^3} + \frac{py}{z} zz + \frac{y}{z} z + 1 = 0.$$

Comparentur coeffidentes terminorum Homologorum, & erit $y + p = -12$, & $py + 2 = -18$, sive $py = -20$; unde orietur æquatio $yy + 12y = 20$, cuius radix negativa erit $= -13.483$. Substituatur valor iste in locum ipsius y , & erit $zz - 13.483z + 1 = 0$, cuius æquationis radix duplex invenietur 13.407 , & $\frac{1}{13.407}$ prope, ergo sive a ad b sit ut 13.407 ad 1 , sive ut 1 ad 13.407 , ratio fortium ipsorum R & S erit ut 3 ad 1 .

P R O B., XXIII.

Sit 4 numerus nummorum quos uterque collusorum habeat; Requiritur ratio dexteritatum que faciat ut R possit aqua forte affirmare certamen finitum iri intra ludos 6, S negare.

S O L U T I O.

Expectatio ipsius S ex numero ludorum, & ratione dexteritatum oriunda, erit $\frac{14a^4bb + 20a^3b^3 + 14aab^4}{a+b|^6}$. Ejusdem expectatio propter datam fortium æqualitatem erit $= \frac{1}{2}$. Ergo erit $\frac{14a^4bb + 20a^3b^3 + 14aab^4}{a+b|^6} = \frac{1}{2}$, sive $a^6 + 4a^5b - 13a^4bb - 20a^3b^3 - 13aab^4 + 6ab^5 + b^6 = 0$, & facto $a : b :: z : 1$.

$$z^6 + 6z^5 - 13z^4 - 20z^3 - 13zz + 6z + 1 = 0.$$

Ponatur hæc æquatio ex binis istis formari.

Q q

$zz + yz$

$$z^2 + yz + 1 = 0.$$

$$\& z^4 + pz^3 + qz^2 + pyz + 1 = 0.$$

$$\begin{aligned} \text{Ergo } z^6 + yz^5 + z^4 \\ + pz^5 + pyz^4 + pz^3 \\ + qz^4 + qyz^3 + qzz \\ + pz^3 + pyzz + pz \\ + zx + yz + 1. \end{aligned}$$

$$\text{Sive } z^6 + \frac{y}{p} z^5 + \frac{py}{q} z^4 + \frac{2p}{qy} z^3 + \frac{py}{q} zz + \frac{p}{y} z + 1 = 0.$$

Et comparatis coefficientibus erit $y+p=6$, $1+py+q=-1z$;
seu $py+q=-14$, $2p+qy=-20$. Unde ostetur æquatio
 $y^3 - 6yy - 16y + 32 = 0$, cuius una radicum erit -2.9644 ,
qua substituta in locum ipsius y , in æquatione $z^2 + yz + 1 = 0$
habebitur æquatio nova $z^2 - 2.9644z + 1 = 0$. Ubi inve-
nietur radix duplex 2.576 , & $\frac{1}{2.576}$; ergo sive dexte-
ritas ipsius A ad dexteritatem ipsius B sit ut 2.576 ad 1 , seu
ut 1 ad 2.576 , R & S æqua forte contendent.

C O R O L L A R I U M.

Omnis hujus generis æquationes, in quibus ratio dexterita-
tum determinanda venit ex datis numero nummorum & numero
ludorum, ad dimensiones dimidio saltem pauciores, quam sit
nummerus ludorum datus semper reducentur; etenim coefficientes
terminorum hinc inde ab extremis æqualiter distantium sem-
per iidem erunt, adeoque si fingatur æquationes istas formari ex
 $yz + yz + 1 = 0$, & æquatione altera cuius coefficientes hinc
inde ab extremis æqualiter distantes sint iidem, comparationes
terminorum homologorum non erunt plures quam est dimidius
ludorum numerus, adeoque dimensiones quantitatis y dimidio
saltem pauciores erunt quam dimensiones quantitatis z .

P R O B. XXIV.

Positis iisdem ac in Prob. 20. habeat A nummos p, B vero nummos q : Queritur expectatio ipsius S.

S O L U T I O.

Sumatur Binomium $a+b$, & rejectis semper terminis in quibus dimensiones quantitatis a excedunt dimensiones quantitatis b per q , & terminis in quibus dimensiones quantitatis b excedunt dimensiones quantitatis a per p , multiplicentur continuo termini residui per $a+b$, & fiant tot multiplicationes quot sunt unitates in dato ludorum numero unitate diminuto, & habebitur numerator expectationis ipsius S , cuius denominator erit potestas binomii $a+b$ designata per numerum ludorum.

E X E M P L U M.

Sit $p = 3$, & $q = 2$; numerus ludorum 7.

$$\begin{array}{r}
 a + b \\
 a + b \\
 \hline
 aa | + 2ab + bb \\
 a + b \\
 \hline
 2aab + 3abb | + b^3 \\
 a + b \\
 \hline
 2a^3b | + 5aab^2 + 3ab^3 \\
 a + b \\
 \hline
 5a^3bb + 8aab^3 | + 3ab^4 \\
 a + b \\
 \hline
 5a^4bb | + 13a^3b^3 + 8aab^4 \\
 a + b \\
 \hline
 13a^4b^3 + 21a^3b^4 | + 8aab^5
 \end{array}$$

Ergo erit expectatio ipsius $S = \frac{13a^4b^3 + 21a^3b^4}{a+b^7}$,

P R O B.

P R O B . XXV.

A & B collusores duo, quorum dexteritates sint in ratione data, hoc pactum inerant, ut non prius ludo defstant quam datus numerorum ludus sit transactus; sint R & S spectatores duo, quorum R contendat fere ut aliquando ante conclusum certamen vel exspirante certamine, A victorem se praestiterit pluries quam B dato ludorum numero; Quaritur expectatio ipsius R.

S O L U T I O

Sit n numerus ludorum transigendus priusquam A & B ludo defstant, sit d numerus ludorum de quo R & S contendant, sit ratio dexteritatum ut a ad b . Elevetur $a + b$ ad potestatem n , tunc si d sit numerus impar, sumantur tot termini istius potestatis quot sunt unitates in $\frac{d+1}{2}$; sumantur etiam tot termini sequentes quot jam sumpti fuerunt, sed mutentur illorum coefficientes, iisque præfigantur coefficientes terminorum præcedentium ordine retrogrado: Si vero d sit numerus par, sumantur tot termini potestatis $\frac{a+b}{2}^n$ quot sunt unitates in $\frac{d+2}{2}$, sumantur etiam tot termini sequentes quot sunt unitates in $\frac{d}{2}$, sed præfigantur illis coefficientes terminorum præcedentium ordine retrogrado, omisso ultimo præcedentium, & habebitur numerator expectationis ipsius R, quorum denominator erit $a + b^n$.

E X E M P L.

Sit 10 numerus ludorum tranfigendus priusquam A & B ludo defstant, sit 3 numerus ludorum quibus aliquando A superaturus est ipsum B, sit ratio dexteritatum ut 1 ad 1: Elevetur $a + b$ ad potestatem 10^{am} , videlicet $a^{10} + 10a^9b + 45a^8bb + 120a^7b^3 + 210a^6b^4 + 252a^5b^5 + 210a^4b^6 + 120a^3b^7 + 45aab^8 + 10ab^9 + b^{10}$:

1°. Est

1°. Est $n = 10$; 2°. $n + d = 3$; ergo est $d = 7$, & $\frac{d+1}{2} = 4$. Sumantur ergo 4 termini istius potestatis, videlicet $a^{10} + 10a^9b + 45a^8bb + 120a^7b^3$; sumantur etiam 4 termini sequentes, illisque prafigantur coefficientes terminorum precedentium ordine retrogradō, & termini sequentes evadent $120a^6b^4 + 45a^5b^5 + 10a^4b^6 + a^3b^7$. Ergo erit expectatio ipsius R $= \frac{a^{10} + 10a^9b + 45a^8bb + 120a^7b^3 + 120a^6b^4 + 45a^5b^5 + 10a^4b^6 + 10a^3b^7}{a+b} = 352$

EX E M P. II.

Sit $n = 6$, & $n - d = 4$; ergo est $d = 2$, & $\frac{d+2}{2} = 2$. Ergo expectatio ipsius R erit $\frac{a^6 + 6ab + ab^5}{a+b} = 6$

N. B. Si d sit numerus impar, poterunt numerator & denominator expectationis ipsius R dividi per $a + b$.

P R O B. XXVI.

Collusores duo, A & B, quorum dexteritates sint in ratione data, videlicet ut a ad b, hoc pactum ineant, ut non prius ludo desistant quam datus ludorum numerus sit transactus: Adhinc spectatores duo R & S, quorum R affirmet, S neget, fore ut aliquando ante finitum certamen, vel expirante certamine, A sit superaturus ipsum B dato ludorum numero q; & fore etiam ut aliquando B sit superaturus ipsum A dato ludorum numero p: Queritur expectatio ipsius R.

S O L U T I O

Inveniatur numerus casuum quibus A superare possit ipsum B dato ludorum numero q, per Prob. 25.

Inveniatur numerus casuum quibus B superare possit ipsum A dato ludorum numero p, per idem.

Inveniatur denique numerus casuum quibus neuter superare possit alterum datis ludorum numeris, per Prob. 24.

Addantur hi casus simul, & ex eorum aggregato subtrahatur $\frac{a+b}{a+b}$, & habebitur numerator expectationis ipsius R, cuius denominator erit $a+b$.

E X E M P L U M.

Contendat R fore ut aliquando A sit superaturus ipsum B 2 ludis, & fore etiam ut aliquando B sit superaturus ipsum A 3 ludis, & sit numerus ludorum transfigendus 7.

Numerus casuum quibus possit A superare ipsum B 2 ludis, est $a^7 + 7a^6b + 21a^5bb + 21a^4b^3 + 7a^3b^4 + aab^5$.

Numerus casuum quibus possit B superare ipsum A 3 ludis, est $1a^4b^3 + 7a^3b^4 + 21a^2b^5 + 7ab^6 + b^7$.

Numerus casuum quibus neuter alterum superare possit datis ludorum numeris, est $13a^4b^3 + 21a^3b^4$.

SUMMA OMNIVM ISTRVM CASUVM ERIT
 $a^7 + 7a^6b + 21a^5bb + 35a^4b^3 + 35a^3b^4 + 22aab^5 + 7ab^6 + b^7$.

Subtrahatur $\frac{a^7 + b^7}{a + b}^7$ seu

$a^7 + 7a^6b + 21a^5bb + 35a^4b^3 + 35a^3b^4 + 21aab^5 + 7ab^6 + b^7$

Residuum erit $1aab^5$.

Ergo expectatio ipsius R erit $\frac{aab^5}{a + b}^7$.

E . R . R . A T T A .

Pag. 216. lin. 12. dele omnium. Pag. 218. lin. 16. pro simul, lege prima vice. Pag. 219. lin. 7. lege ut eventus aliquis. Pag. 220. lin. 3. lege limites. Pag. 231. lin. 15. pro 450, lege 495.

Lin. 16 & 17. pro 115, lege 165. Pag. 239. lin. 8. pro $\frac{p}{1}$, lege $\frac{p}{2}$.

Pag. 258. lin. 10. pro $= 0$, lege $= 12aabb$. Pag. 262. lin. 4. pro numerorum ludus, lege ludorum numerus.